

άπάνω στο μήνα, χωρίς να το καταλάβει και θα λείει «εὐχαριστῶ» και «τί καλοὶ ἄνθρωποι». Εἶναι πολὺ-πλοκος ὁ ἀγραφὸς ὀργανισμὸς τοῦ βουνοῦ ἐκείνου. Αὐτοὶ οἱ δικοὶ μας εἶναι ποὺ τὰ ζητᾶνε αὐτά· ἐγὼ κόβω τὸ κεφάλι μου. Ἐπρεπε ἐκεῖ νὰ βρίσκονται ἄνθρωποι μὲ νοῦ νὰ παίζουσι τοὺς διαβόλους· αὐτοὺς και νὰ τοὺς παρασύρουν. Ἐγὼ οὔτε δὲ θέλουνε τὴν Ἑλλάδα τὸ ἥξερα, τὸ ἔχω ἀκούσει ἀπὸ ἴδιους. Ὁ Μακαρίτης, τοὺς ἔχει βάλει αὐτὴ τὴν ἰδέα και εἶναι Ρούσικη πολιτικὴ.

Λοιπὸν,

Μ' ἔλα αὐτά, θέλω νὰ καταλήξω ὅτι χωρίς ἄλλο αὐτὸ τὸ Ὅρος θὰ γίνῃ Ρούσικο μὲ καιρό. Καὶ ξέρετε ὅτι, ἔχει παντοῦ γιομᾶτο μετόχια μεγάλα — νὰ· ἡ Θάσος εἶναι ἅπάνω κάτω δικιά τους, τὸ Βουλγάρο εἶναι Ζωγραφίτικο, δηλαδὴ Βουλγάρικο.

Κάποιος μοῦπε, «ἀς πάει στὸ διάβολο, τί νὰ τὸ κάνουμε»; Τὸν κακό του τὸν καιρό.

Ἄμα γίνῃ ἐκεῖ Δημοκρατία, — νομίζω τὸν ἴεαυ-τό μου γελοῖο νὰ λέω Δημοκρατία μὲ ὅποιον κανο-νισμό, και νὰ μὴ λέω Ρουσία — ἔχει μεγάλη στρα-τηγικὴ σημασία. Γίνεται φρούριο γερὸ ποὺ ἐπικρα-τάει γερὰ τὸ Βόρειο Αἰγαῖο ὡς τὰ Στενά, κάτω ὡς τὴ Σκίαθο κτλ. Εἶναι ἓνα Ρούσικο φρούριο στὸ Αἰ-γαῖο. Νὰν τὸ ἀποκλείσεις, ἀπὸ ποῦ; Ἀπ' τὴ θάλασ-σα; Τί ἀνάγκη ἔχει; Γιὰ τροφές; Μὰ ἔχει ἀπέναν-τι ὅλη τὴ γλώσσα δικιά του· εἶναι μετόχια του και ἡ Καλαμαριά ἐκεῖ εἶναι σταραποθήκη του και κουβαλάει σὲ ἓναν ἀποκλεισμό μὲ καίκια ποὺ θὰ τὰ προστατεύουνε τὰ κανόνια τοῦ φρουρίου. Τέλος πάν-των, αὐτὴ εἶναι ἡ γνώμη μου κ' ἔχω δίκαιο.

Ἦθελα νὰ ἔγραφα στὸ «Νουμᾶ», ἀλλὰ σκέφτη-κα ὅτι θὰ τ'ἔγραφα γιὰ σὰς μονάχα κ' ὕστερα ἔπρε-πε — μιὰ ποὺ θὰ τὰ ἔδλεπον και ἄλλοι — νὰ γράφω προσεχτικὰ και πὺ πολλὰ και δὲν μπορῶ. Εἴμαστε σήμερα μέσα στὰ χιόνια βουτηγμένοι, ξαρωμένοι μέσα σ' ἀντίσκηνο, πῶς διάβολο νὰ γράψεις. Γι' αὐ-τὸ εἶπα νὰ γράψω ἴσια σὲ σὰς.

Γιὰ προσέξτε γιὰ τὸν Ἄθωνα τί διάβολο γίνεται; Πρέπει, μοῦ φαίνεται, νὰ ποῦν τὴ γνώμη τους και ὁ Κουντουριώτης και ὁ Δαγκλῆς, πῶς ἂν γίνῃ Ρούσ-ικο θὰ μᾶς παραλύσει τὸ Αἰγαῖο.

Μ. ΓΚΙΩΝΗΣ

— Ὁ συνεργάτης μας κ. Παῦλος Γιανήλιας, μηχανικός στὴ Βιέννη, ἔστειλε στο Μαρσοῦα 400 δρ. και 10000 δελ-τάρια καλλιτεχνικὰ νὰν τὰ πουλήσει γιὰ τὸ «Λευκὸ σταυρό».

Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ΜΠΕΡΞΩΝ

Ἀγαπητὲ Νουμᾶ,

Δὲν εἴσυνα χτὲς τὸ βράδυ στὸν Ὅμιλο. Μοί-ριζε Παρίσι.

Ὁ φίλος κ. Καζαντζάκης εἶχε τὴν καλοσύνη νὰ μᾶς διαβάσῃ μιὰ σύντομη ἀνάλυση τῆς φιλοσο-φίας τοῦ Μπέρξων. Ἡ Ἀθήνα δὲ φανταζόντανε βέβαια τόσο modernisme ποὺ δὲν μπορούσε ὅμως νὰ βρεθῇ παρὰ σ' ἓνα κέντρο δημοτικιστικὸ ἀφοῦ ὁ δη-μοτικισμὸς ἀντιπροσωπεύει πιά σήμερα ξέχωρα ἀπὸ τὴ γλωσσικὴ και κάθε ψυχικὴ και ἰδεολογικὴ ἀναμόρφωση.

Ἀφορμὴ τοῦ γραμμάτου μου εἶνε ἡ ἐπίσημη αὐτὴ ἐμφάνιση τοῦ Μπερξωνισμοῦ στὴν Ἀθήνα, ὅπως σοῦγραφα πάρα πάνω και ποὺ δὲν ἤθελα νὰ μείνῃ ἀπολέμητη, ξεύροντας πῶς στὴ Γαλλία γίνε-ται ἀληθινὸς ἀγώνας γιὰ τὴ νέα αὐτὴ φιλοσοφία ποὺ διακρίνεται γιὰ μιὰ περίεργη εὐκνησία τῶν ἀρχῶν της, ὅπως λένε, ἀφοῦ μποροῦν νὰ προσαρ-μόζονται σὲ κάθε φιλοσοφικὴ ἰδεολογία.

Αὐτὸ τὸ βλέπουμε και στοὺς διάφορους μαθητὲς τοῦ Μπερξωνισμοῦ ποὺ τὸν ἐξηγοῦνε ὁ καθένας σύ-φωνα μὲ τῆς ψυχικὲς κλίσεις τους. (Le Roy uue philosophic nouvelle, R. Gillouin Philosophi de M. H. Berhson J. Segond L' intuition Bergson nienne, J. Désaymard La penscé de Henri Ber-son).

Ἔτσι π. χ. ὁ Le Roy προσπαθεῖ νὰ τραβήξῃ τὸν Μπερξωνισμό ἀπὸ κάθε κατεύθυνση πρὸς τὸν ἄθεο Μονισμό παρασύροντάς τον στὴν καθολικὴ Πί-στη σ' ἓνα Δημιουργό, ὁ Gillouin πάλι φαίνεται ἐπιφυλακτικὸς στὴν ἀπειθέσῃ της ζωῆς στὴν ὁποία καταλήγει κατὰ τὴ γνώμη του τὸ φιλοσοφικὸ σύ-στημα τοῦ Μπέρξων. Δὲ θάτανε ἄκαιρο σ' ὅλο αὐτὸ τὸ θόρυβο ποὺ γίνεται στὴ Γαλλία γύρω ἀπὸ τίς φιλοσοφικὲς ἀρχὲς τοῦ Μπέρξων ν' ἀναφέρουμε και τὴ γνώμη τοῦ κλασικοῦ ἀντιπάλου τοῦ Μπερξωνι-σμοῦ, τοῦ J. Benda (Philosophie de la mobilité) ποὺ θεωρεῖ τὴ φιλοσοφία τοῦ Μπέρξων ὡς μιὰ «Ἰδεολογικὴ Μπλόφα» και ποὺ μπορεῖ κανεὶς νὰ τὴ χαρακτηρίσῃ μᾶλλον ὡς μιὰ λυρικὴ διάχυση, ὡς ἓνα ὕμνο λατρείας, ὡς ἄρθρο Πίστης τέλος πάντων, ποτὲ ὅμως ἀκέραια φιλοσοφία.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι πῶς ἡ φιλοσοφία τοῦ Μπέρ-ξων ξεχωρίζεται σὲ δυὸ κεφάλαια ὁλοκάθαρα. Μιὰ καινούργια φιλοσοφικὴ ὄψη ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος και μιὰ μεταφυσικὴ δημιουργία ἀπὸ τὸ ἄλλο, ὅχι ὅμως πολὺ πρωτότυπη.